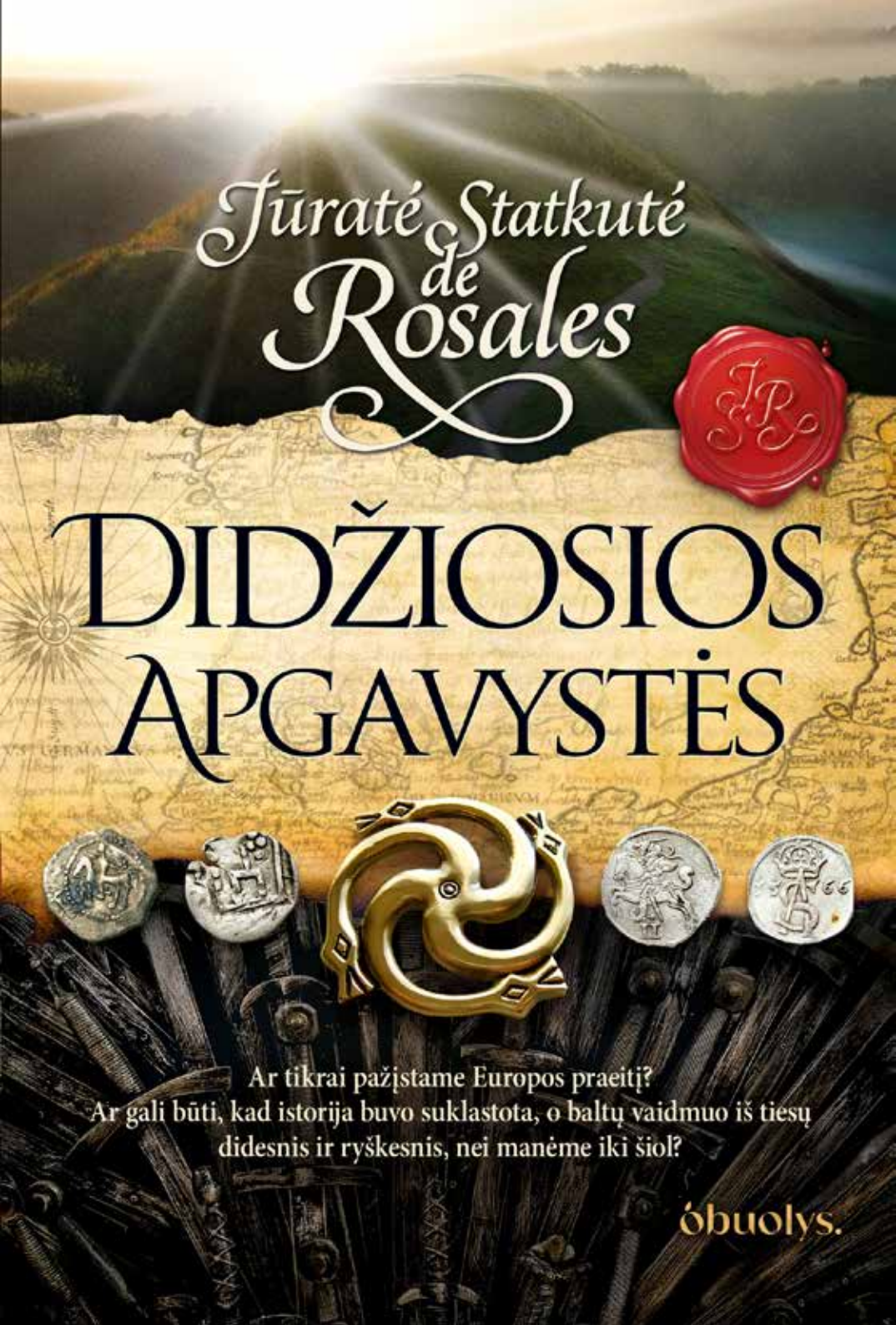

*Jūratė Statkutė
de
Rosales*

DIDŽIOSIOS APGAVYSTĖS

Ar tikrai pažįstame Europos praeitį?
Ar gali būti, kad istorija buvo suklastota, o baltų vaidmuo iš tiesų
didesnis ir ryškesnis, nei manėme iki šiol?

óbuolys.

*Jūratė Statkutė
de
Rosales*

DIDŽIOSIOS
APGAVYSTĖS

o.

Turinys

Leidėjo žodis	7
PIRMOJI APGAVYSTĖ. Suklastotas vertimas	29
Apgavystės pradžia	35
Ką žinojo karalius	41
Gudų įlanka	45
Kas yra Skandza?	51
Skandinavija ir Gdanskas	55
ANTROJI APGAVYSTĖ. Gotai	59
Gotų vardo absurdas	63
Nuo kada esame baltai?	67
Kas buvo vadinami gudais?	71
TREČIOJI APGAVYSTĖ. Kazimiero Būgos klaida	73
Vakariniai baltai	77
Rytiniai baltai	85
Ką reiškė žodis „gudas“?	91
Išsivežta kalba	95
KETVIRTOJI APGAVYSTĖ. Ulfilos biblija	99
„Sidabrinis kodeksas“	103
Kas buvo ulfila?	107
„Mažieji gotai“	117

PENKTOJI APGAVYSTĖ. „Barbarai“	123
Prieš 4 000 metų	129
Tautos iščios	137
Kokia buvo baltų kultūra?	141
Tarptautinio pripažinimo ženklai ir vertinimai	145
Jūratės Statkutės de Rosales darbų vertinimo apžvalga	149
Ji yra lobis	157
Tradicinės pasaulėžiūros lūžis	165
„Didžiosios apgavystės“ argumentuotai atskleidžia istorines aferas	177
Autorė apie save	183
Iš autorės asmeninio archyvo	193
Jūratės Statkutės de Rosales kalba	213

LEIDĖJO ŽODIS

Lietuvos istoriografija nuo XIX a. vidurio išgyveno permainingą raidą – formavosi tiek tautinio atgimimo laikotarpio mitai, tiek akademinės tradicijos, mėginančios istorinę praeitį sisteminti pagal tuo metu vyravusius metodologinius ir geopolitinius principus. XX a., ypač sovietinės okupacijos metais, istorinės savasties interpretacijos tapo priklausomos nuo politinės kontrolės, ideologinių suvaržymų ir cenzūros. Tačiau net ir Vakarų Europos ar rusų istoriografijoje ilgą laiką dominavusios istorinės schemos, susijusios su baltų, slavų ar germanų genčių kilme, dažnai buvo grindžiamos ne tiek faktais, kiek ideologinėmis prielaidomis.

Šioje įtampų erdvėje – tarp akademinio kanono, politinio naratyvo ir tautinio tapatumo poreikio – iškyla Jūratės Statkutės de Rosales veikalas *Didžiosios apgavystės*. Ši knyga nėra įprasta istorinė sintezė. Ji siekia problematizuoti pačius istorinio pasakojimo pagrindus: kaip ir kodėl buvo formuojami „faktai“ apie baltų tautų praeitį, kodėl tam tikros gentys – pavyzdžiui, gotai – buvo priskirtos germanams, o ne baltams, ir kaip šie teiginiai tapo nekvestionuojamomis „tiesomis“.

APIE AUTORE

Jūratė Statkutė de Rosales gimė 1929 m. Kaune, tarpukario Lietuvos inteligentų šeimoje. Jos vaikystę ir jaunystę paženklinio karo bei okupacijų periodai. 1944 m., artėjant antrajai sovietų okupacijai, kartu su šeima pasitraukė į Vakarų – iš pradžių į Vokietiją, vėliau į Prancūziją, o galiausiai įsikūrė Venesueloje. Šis priverstinis emigracinis likimas suformavo ir jos mąstyseną: gyvenimas toli nuo Tėvynės ne susilpnino, bet priešingai – sustiprino jos ryšį su lietuviškumu, skatindamas gilintis į tautos kilmę, kultūrą ir praeities vaizdinius.

Venesueloje Statkutė tapo profesionalia žurnaliste – ilgą laiką dirbo laikraščio *El Diario de Caracas* redakcijoje, vėliau – vieno žymiausių Venesuelos savaitinių leidinių *Zeta* vyriausiąja redaktore. Tai rodo, kad ji turėjo aukštą analitinį išsilavinimą ir puikiai išmanė viešojo diskurso struktūrą. Svarbu paminėti, kad jos žurnalistinė veikla neapsiribojo tik politine analize: ji domėjosi kultūra, istorija, kalbomis. Tą rodo ir jos puikus ispanų, prancūzų, italų, vokiečių bei lotynų kalbų mokėjimas, tapęs pagrindu jos vėlesniems istorinės lingvistikos tyrimams.

1990-aisiais pasirodė jos pirmasis reikšmingas akademinę ambiciją turintis darbas *Los Godos* („Gotai“), išleistas ispaniškai. Knyga buvo sutikta dviprasmiškai – kai kuriose ispanakalbėse šalyse ji sulaukė susidomėjimo dėl drąsios alternatyvios hipotezės apie gotų kilmę. Kiti vertintojai išreiškė atsargumą dėl šaltinių interpretacijos būdo. Tačiau vien faktas, kad ši knyga buvo išleista kelis kartus (net keturiais leidimais), rodo, jog Statkutės balsas neliko paraštėse.

Lietuviškai *Didžiosios apgavystės* pasirodė 2001 m. Tai buvo išplėsta ir patikslinta ankstesnės ispanų kalbos

versijos adaptacija, papildyta nauja šaltinių analize. Pati autorė knygos pradžioje atvirai pripažįsta: „Tai nėra akademinė disertacija. Tai nėra ir tik populiarių mitų griovimas. Tai – bandymas skaityti šaltinius pačiai, be tarpininkų ir išankstinių nuostatų.“ Šis pareiškimas rodo sąmoningą atsiribojimą nuo „akademinės bendruomenės“ formalių taisyklių ir kartu norą veikti jos ribose.

... IR JOS TYRIMO METODŲ SAVITUMĄ

Autorė daugiausia dėmesio skiria pirmajam tūkstantmečiui – vadinamajam „priešistoriniam“ laikotarpiui, kai tautų tapatybės dar nebuvo aiškiai apibrėžtos etnine ar valstybine prasme. Šio laikotarpio aiškinimai dažnai tampa ideologinių spekuliacijų lauku: šaltiniai – fragmentiški ir prieštaringi, o interpretacijos – priklausomos nuo laikmečio mokslo ar politikos mados.

Vienas kertinių pavyzdžių – VI a. Jordanio parašyta *Getica*, gotų istorijos kronika. Šis šaltinis tapo esmiu Vakarų Europos istoriografijos pagrindu teigiant,

kad gotai kilę iš Skandinavijos ir priklausę germanų genčiai. Jūratė Statkutė de Rosales analizuoja, kaip šio šaltinio interpretacijos – ypač nuo XVII a. Vokietijoje – galėjo būti sąmoningai kreipiamos germanų kultūros senumui įrodyti. Ji kelia klausimą: ar geografinių terminų, tokių kaip *Scandia*, susiejimas su dabartine Skandinavija nebuvo tendencingas, kai tuo metu jie galėjo reikšti ir Baltijos regiono salas?

Šio pobūdžio klausimai provokuoja skaitytoją abejoti nusistovėjusiu pasakojimu ir permąstyti, kaip kuriami naratyvai apie tautas ir jų kilmę. Ar mūsų žinios apie praeitį yra objektyvios, ar jos veikiau – atrinktos ir ideologiškai formuotos?

Jūratė Statkutė de Rosales pabrėžia sisteminį šališkumą: „Tautų istorijos rašomos pagal tai, kas patogiu – tiek politinei ideologijai, tiek kultūrinei hegemonijai.“ Ši pozicija susišaukia su šiuolaikine istoriografijos kritika (pvz., *Hayden White*, *Michel Foucault*, *Edward Said*), kurioje akcentuojama, kad istoriniai pasakojimai visada yra kultūriškai konstruojami, o ne tik faktų rinkiniai.

Didžiosios apgavystės – tai hermeneutinis eksperimentas, bandantis ne vien rekonstruoti įvykius, bet ir atskleisti, kodėl tie įvykiai istorijoje pateikiami būtent taip. Šiai rekonstrukcijai būtina istorinė vaizduotė, lingvistinis jautrumas ir epistemologinis sąmoningumas – gebėjimas atskirti pirminį šaltinį nuo jo vėlesnių interpretacijų.

Svarbi Statkutės analizės kryptis – kalbotyros svarba. Ji teigia, kad daug senųjų terminų buvo verčiami remiantis vėlesniu semantiniu kontekstu: pavyzdžiui, *gudai* virto *gotais*, *aisčiai* – *estais*, o *Sambia* (šiandieninis Sembos pusiasalis) – į neaiškos kilmės žodžius, kurie vėliau tapo nebeatpažįstami. Ar šie vertimai nepakenkė mūsų gebėjimui atpažinti save istoriniuose šaltiniuose?

Jūratės Statkutės de Rosales knygoje *Didžiosios apgavystės* siūlomas istorinės rekonstrukcijos būdas pasižymi keliomis savybėmis:

- tarpdiscipliniškumu – tai lingvistinė, istorinė ir kultūrologinė analizė, kuri stengiasi peržengti vien tik faktų ar šaltinių interpretavimo ribas;

- pirminių šaltinių svarba – kai skirtingai nei daugelis, kurie naudojami antriniais šaltiniais (vertimais ar komentarais), autorė remiasi lotyniškais originalais, analizuodama ne tik turinį, bet ir semantinę struktūrą – pvz., kaip žodis *Scandia* galėjo turėti kitą reikšmę VI a. nei šiandien;

- bei istorinės logikos kritika, klausdama, ar mūsų priimami „istoriniai faktai“ tikrai pagrįsti, ar tai – pasikartojančių vertimų ir interpretacijų grandinė? Pvz., kodėl *gotų* kilmės paaiškinimai visada eina per Skandinaviją, o ne, tarkime, per baltų regionus, kai šaltiniuose minimos vietos, kurios šiandien būtų lokalizuojamos Prūsijos, Kuršo ar Žemaitijos teritorijose?

Jos tikslas – atkurti alternatyvią hermeneutiką, kuri leistų kitaip pamatyti Lietuvos ir baltų tautų vaidmenį Europos istorijoje. Nors toks bandymas susilaukia tiek susižavėjimo, tiek kritikos, svarbiausia, kad tai provokuoja istoriografinės diskusijas – meta iššūkį akademiniai savicenzūrai ir vadinamosioms „istorinėms dogmoms“.

Autorė atkreipia dėmesį į tai, kad oficialioji istoriografija dažnai ignoruoja ar marginalizuoja netiesioginius, bet reikšmingus duomenis, pvz., lingvistines paraleles, toponimiką ar net mitologines struktūras. Ji siūlo interpretuoti baltų tautų kilmę ir jų kultūrinę raidą ne tik per karinių ar politinių įvykių prizmę, bet ir kaip tam tikrą kultūrinį kontinuumą, kurio ženklai slypi kalboje, vietovardžiuose, senoviniuose raštuose.

Tokia interpretacija, žinoma, susiduria su pasipriešinimu – tiek dėl metodologinių aspektų, tiek dėl akademinio kanono inercijos. Kritikai dažnai prikiša Jūratei Statkutei per laisvą šaltinių interpretaciją, spekuliatyvumą ar net trūkstantį filologinį nuoseklumą. Tačiau net ir šie kaltinimai atskleidžia platesnį kontekstą – koks sunkus yra bandymas peržengti nusistovėjusią mokslo paradigmą, ypač kai ji remiasi ne vien moksliniais principais, bet ir kultūriniais, politiniais ar net ekonominiais interesais.

Svarbu pabrėžti, kad Jūratės Statkutės de Rosales darbas neturėtų būti vertinamas kaip baigtinė tiesa ar nauja „teisinga“ istorija. Veikiausiai tai kvietimas

permąstyti patį istorinės tiesos konstravimo procesą: kas turi teisę kalbėti apie praeitį? Kokių kriterijų pagrindu atmetamos ar priimamos alternatyvios versijos? Kiek mūsų istorinė savivoka priklauso nuo kitų mums primestų pasakojimų? Pačios autorės laikysena buvo aiškiai atvira diskusijai. Ji kėlė hipotezes, kvietė ginčytis, polemizuoti, bet ne dogmatiškai įtvirtinti savo tezes. Knygos stilius – kartais aštrus, bet ne agresyvus. Autorė nevengia ironijos, tačiau neperžengia pagarbos ribų. Ji neprimeta savo tiesos, o kviečia įsižiūrėti ir galbūt permąstyti.

Nuo pat pasirodymo Lietuvoje 2001 metais *Didžiosios apgavystės* sulaukė ryškaus visuomenės dėmesio. Šią reakciją sąlygojo keli veiksniai: tai buvo laikas, kai Lietuva neseniai buvo atgavusi nepriklausomybę ir ieškojo naujo santykio su savo istorine tapatybe; tuo pat metu kilo poreikis revizuoti sovietmečiu diegtą istorinį pasakojimą. Jūratės Statkutės de Rosales knyga, į viešąją erdvę atnešusi diskusiją apie galimą baltų genčių reikšmės nuvertinimą Europos istorijoje, labai tiksliai pataikė į šią kolektyvinio pergalvojimo bangą.

Visuomenėje knyga susilaukė didelio populiarumo – apie ją rašė ne tik kultūrinė spauda, bet ir pagrindiniai dienraščiai, ji buvo aptarinėjama televizijos laidose, cituojama viešuose pranešimuose, o ištraukos pasklido internetinėje erdvėje. Tai vienas iš retų atvejų, kai istorinės rekonstrukcijos darbas tampa populiariu kultūriniu reiškiniu, o ne vien akademiniu ratu objektu.

Tačiau akademinė bendruomenė knygą priėmė gerokai santūriau – neretai atvirai kritiškai. Kritiką bene ryškiausiai viešai išsakė kalbininkas profesorius Zigmas Zinkevičius, kuris ne kartą viešai abejojo autorės kvalifikacija ir tyrimo metodika. Jo teigimu, „Statkutė de Rosales nėra profesionali kalbininkė ar istorikė, todėl jos išvados dažnai remiasi subjektyviomis prielaidomis“ (*Lietuvos rytas*, 2001 m. rugsėjo 15 d.). Jis taip pat tvirtino, kad kai kurios etimologinės interpretacijos (pvz., žodžių „gudai“ ir „gotai“ gretinimas) esą neatitinka kalbotyros mokslo standartų.

Tačiau kita kritikuojančiųjų dalis nebuvo tokia vieninga. Kai kurie istorikai, nors ir nesutikdami su visomis autorės išvadomis, pripažino, kad ji kelia

svarbius klausimus apie istoriografijos logiką. Istorikas Alfredas Bumblauskas, kalbėdamas apie Statkutės darbus, yra pasakęs, jog „kiekviena hipotezė, kuri remiasi šaltiniais, yra vertinga, jei skatina diskusiją ir neleidžia mums užmigti istorinėje inercijoje“ (interviu *IQ* žurnalui, 2003 m.).

Knyga tapo savotišku lakmuso popierėliu, atskleidžiančiu giluminę įtampą tarp dviejų požiūrių į istoriją:

- akademinio, kai laikomasi metodologinio konservatyvumo, prioritetas teikiamas formalioms disciplinų riboms, šaltiniai vertinami pagal kritinę hierarchiją ir paprastai skeptiškai žiūrima į „autsaiderių“ (ne akademinės bendruomenės narių) darbus.

- kultūrinio-nacionalinio, kai vertinamas ne tik informacinis turinys, bet ir emocinis, tapatybinis krūvis. Į istoriją žiūrima kaip į gyvą, bendruomeninę reiškinį – tai tarsi savivoką formuojanti atminties politika, o ne tik faktų rekonstrukcija.

Tokioje situacijoje *Didžiosios apgavystės* funkcionavo kaip hibridas – tai buvo tekstas, gimęs iš

neakademinės, bet intelektualiai aktyvios autorės minties, kurio poveikis viršijo įprasto monografinio darbo ribas.

Dar viena svarbi aplinkybė – autorės knyga pasirodė tada, kai Lietuvoje dar tik kūrėsi šiuolaikinė akademinė istoriografija, laisva nuo sovietinių šablonų. Šiuo metu, kai istorijos mokslas Lietuvoje jau labiau integruotas į tarptautinį diskursą, galima pažvelgti atgal ir įvertinti, kad Jūratės Statkutės darbas, net jei ne visais aspektais atitiko „akademinio tikslumo“ reikalavimus, vis dėlto atliko svarbią kultūrinę funkciją – jis kvietė permąstyti istorinę atmintį, kaip vertybiškai aktualią.

Lietuvių istorinės savimonės raida rodo, kad naratyvai apie praeitį – ypač susiję su tautos kilme – dažnai yra labiau simbolinio nei empirinio pobūdžio. Jie veikia kaip bendruomenės sanglaudos mechanizmai. Toku požiūriu Jūratės Statkutės de Rosales knyga gali būti laikoma „veidrodžiu“, kuris parodė visuomenei ne tik, ką žinome apie save, bet ir ką norime žinoti.

Šiandien, praėjus daugiau nei dviem dešimtmečiams nuo pirmojo leidimo, *Didžiosios apgavystės* gali

būti vertinamos kitaip. Ne kaip grėsmė akademinei tvarkai ar „alternatyvių teorijų“ proveržis, bet kaip simptomas, liudijantis gilesnį poreikį – pačiai tautai išsiaiškinti savo istoriją, ne vien pasitikint išorinėmis institucijomis ar svetimomis naratyvo formomis.

Būtent šiame kontekste reikia vertinti *Didžiąsias apgavystes*. Tai ne tik bandymas rekonstruoti konkrečius istorinius įvykius (pvz., gotų migraciją, Skandinavijos lokalizaciją ar gudų ir baltų etnolingvistinius ryšius), bet ir refleksija apie tai, kaip kuriamas istorinės tapatybės pasakojimas, kas turi teisę jį formuoti ir pagal kokius kriterijus vertinamos versijos, besikertančios su dominuojančiais pasakojimais.

Jūratė Statkutė de Rosales drąsiai iškelia klausimą, ar lietuvių tauta ilgainiui nepriėmė pernelyg nuolankios pozicijos savo pačios istorijos atžvilgiu – pasikliaudama kitų suformuotais naratyvais, net tada, kai tie naratyvai kėlė abejonių arba buvo akivaizdžiai šališki. Ji kviečia iš naujo permąstyti, ar iš istorinės tapatybės nėra išimti reikšmingi dėmenys, ir ar tai neatsispindi ir šiuolaikinėje tautos savivokoje.

Ši problema glaudžiai siejasi su istorinės atminties politika – tai yra, kaip valstybės, mokyklos, žiniasklaida ir kitos institucijos formuoja istorinio žinojimo lauką. Neretai tai yra selektyvus procesas: tam tikri įvykiai akcentuojami, kiti – marginalizuojami arba net ignoruojami. Lietuvių istorijoje tokie procesai vyko ne kartą: nuo romantizuoto pagoniško tapatumo XIX a., per okupacijos metais nutylėtus kolaboravimo faktus, iki sovietmečiu institucionalizuotos istorinės schemos, kurioje lietuviai buvo pavaizduoti kaip istoriškai pasyvūs, politiškai nebrandūs ir kultūriškai vėluojantys.

Jūratės Statkutės projektas šiuo požiūriu įgyja platesnį kontekstą: jis primena, kad kiekviena istorija, kurią pasirenkame pasakoti, reiškia ir kitų istorijų nutylėjimą. Istorinės atminties laukas niekada nėra neutralus. Todėl knyga *Didžiosios apgavystės* – net jei kai kurioms jos išvadoms būtų galima pagrįstai prieštarauti – yra svarbi kaip kvietimas sąmoningai dalyvauti tapatybės kūrime.

Be to, knygoje išreikštas noras įrašyti baltų tautas į platesnį Europos istorijos kontekstą dera su

dabartiniais identitetų tyrimų principais. Dabartinėje Europos istoriografijoje stiprėja vadinamoji subalterninių identitetų refleksija – tai metodinis principas, kuriuo siekiama išklausyti anksčiau nutildytus ar periferizuotus istorinius balsus. Tokie balsai dažnai priklauso ne hegemoninėms imperijoms, o mažoms tautoms, etninėms grupėms ar kultūroms, kurių istorijos versijos buvo nustumtos į paraštes. Baltų tautos dažnai būdavo įvardijamos kaip „paskutiniai pagonys“, „vėlyvai civilizuoti“, „istorijos užribio“ gyventojai. Tai įvaizdžiai, kuriuos *Didžiosios apgavystės* siekia kvestionuoti.

Toks požiūris nėra unikalus Lietuvai. Panašūs procesai vyksta visoje Europoje: baskai, bretonai, finougrų tautos, Balkanų regiono bendruomenės – visos jos ieško naujo santykio su savo kilme ir istoriniu naratyvu. Statkutės projektas natūraliai įsirašo į šį procesą. Tai ne atskiras reiškiny, o viena iš galimų atsvarų Vakarų istoriografijos hegemonijai, kurioje centrinės tautos (pvz., prancūzai, vokiečiai ar britai) ilgą laiką formavo ne tik savo, bet ir kitų šalių praeities vizijas.

Verta pastebėti ir tai, kad Statkutės siūlomos interpretacijos savo dvasia nėra ekspansionistinės – tai nėra bandymas „perrašyti istoriją“ taip, kad ji taptų politiškai naudinga. Priešingai, jos teiginiai – dažnai diskutuotini, kartais nepatogūs – verčia svarstyti, ar mūsų žinojimas apie savo pačių šaknis nėra pernelyg paviršutiniškas. Ji nesiekia heroizuoti baltų genčių, bet klausia, kodėl jos taip ilgai buvo ignoruojamos. Tai yra klausimai apie diskurso struktūrą, o ne apie istorinę triumfo ar pralaimėjimo logiką.

Galiausiai, ši knyga įgyja naują aktualumą XXI a. kontekste, kai globalizacijos ir skaitmeninių medių sąlygomis istorinis naratyvas tampa dar labiau fragmentiškas. Žinių srautai greitai, šaltiniai dažnai netikrinami, o istoriniai vaizdiniai konstruojami remiantis algoritmais ir socialinių tinklų burbulais. Knyga *Didžiosios apgavystės* – net ir parašyta XX a. pabaigoje – primena svarbų metodinį principą: skaityti pačiam, abejoti autoritetais, ieškoti pirminių šaltinių, ir svarbiausia – nebijoti suabejoti tuo, kas „visiems žinoma“.

Skaitykite likusius
202 iš **224** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Ar gali būti, jog kai kurios legendinės „barbarų“ gentys, nukariavusios Romos imperiją, iš tiesų buvo baltų kilmės? Remdamasi tokia drąsia hipoteze apie mūsų protėvių pėdsakus nuo Baltijos pajūrio iki pat senosios Romos, Jūratė Statkutė de Rosales siūlo kitaip pažvelgti į senąją Europos istoriją.

Galbūt mūsų istorijos vadovėliai nutyli kai kurias paslaptis, o senieji metraščiai slepia daugelio amžių senumo klastotes. Intriguojanti Jūratės Statkutės de Rosales knyga „Didžiosios apgavystės“ atveria būtent tokį paslėptų tiesų pasaulį – čia istoriniai tyrimai persipina su detektyvine intriga. Meistriškai atskleistos istorinės apgavystės, kurių aukomis tapo ne tik lietuvių ir latvių tautos, bet ir pasaulio mokslininkai, buvo kruopščiai palaikomos per amžius – nuo suklastotų senųjų kronikų vertimų iki nutylėtų faktų, galiausiai paverstų neginčijamomis „tiesomis“.

Nepabūgusi kontroversijų, baltų proistorės tyrinėtoja drąsiai meta iššūkį nusistovėjusioms istoriografijos dogmoms. Laikydamosi griežtų tyrimo standartų ir remdamasi, jos nuomone, nepaneigiamais dokumentais bei faktais, autorė kuria unikalią alternatyvią istorijos versiją. Visiškai nauju požiūriu ji perinterpretuoja baltų tautų vaidmenį Europos istorijoje ir naujai nušviečia lietuviybės ištakas.

Jos netikėtos įžvalgos provokuoja tiek istorijos mėgėjų smalsumą, tiek skatina akademinę diskusiją – jos sulaukė kai kurių užsienio mokslininkų palaikymo, nors dalis tradicinių istorikų žvelgia kritiškai.

Kiekvienas skaitytojas kviečiamas permąstyti tai, ką žino apie Europos istoriją, ir kartu su autore leistis į istorinį nuotykių.

Jūratė Statkutė de Rosales – iškili baltų proistorės tyrėja.

Gimė 1929 m. rugsėjo 9 d. Kaune. 1944 m., traukdamasi nuo sovietų okupacijos, emigravo į Vakarų. Nuo 1950 m. gyveno Venesueloje, nuo 1985 m. buvo šios šalies didžiausio tiražo savaitinio politikos, ekonomikos ir kultūros opozicinio žurnalo „Zeta“ vyriausioji redaktorė. Yra gavusi aukščiausius Venesuelos bei Karakaso orderius, apdovanota Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi (1996), jai suteiktas Vilniaus pedagoginio universiteto (dab. Lietuvos edukologijos universitetas) garbės daktaro (*Honoris causa*) vardas (2011). Mirė 2023 m. rugsėjo 4 d. Karakase, sulaukusi 94-erių.

JUMS
TAIP PAT
PATIKS

Kiekviena nupirktą
knygą = padedantis medis

www.obuolys.lt

Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-801-8

9 786094 848018

Negražinė literatūra > Istorija

SKAITANTIS ŽMOGŪS YRA GRAŽUS